

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1115/2508

นายจันทา ชัยวันดีโจทก์ นายบุญ แก้ววงษา ที่ 1 นางแจว แก้ววงษา ที่ 2 จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1599

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยซึ่งเป็นทายาทของเจ้ามรดกผู้ตายได้อาศัยสิทธิของเจ้ามรดกผู้ตายครอบครองที่พิพาทมาเมื่อเจ้ามรดกตาย การครอบครองที่พิพาทของจำเลยโดยอาศัยสิทธิของผู้ตายต้องยุติลงนับแต่วันที่เจ้ามรดกตาย และถือได้ว่าจำเลยได้ครอบครองเพื่อตนนับแต่เวลานั้นตลอดมา เพราะสิทธิครอบครองของผู้ตายเป็นมรดกตกทอดแก่จำเลยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599 ที่พิพาทส่วนหนึ่งเป็นมรดกของผู้ตายตกได้แก่ทายาทและยังไม่ได้แบ่งปันกัน จำเลยเป็นทายาทคนหนึ่งได้ครอบครองที่พิพาทนับแต่วันเจ้ามรดกตายตลอดมา จำเลยย่อมมีส่วนเป็นเจ้าของที่พิพาทส่วนหนึ่งด้วยโจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้องขับไล่ และเมื่อโจทก์นำสืบไม่ได้ความแน่ชัดว่าจำเลยได้ครอบครองเกินส่วนของตนไปเท่าใด โจทก์ก็ไม่มีสิทธิฟ้องเรียกค่าเสียหาย

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นบุตรและบุตรเขยลอบไปแจ้งการครอบครองใส่ชื่อเป็นเจ้าของที่ดินที่โจทก์ให้จำเลยทั้งสองอาศัยทำกิน โจทก์ให้จำเลยถอนแจ้งการครอบครองและออกไปจากที่ จำเลยทั้งสองก็ไม่ยอม ขอให้ศาลบังคับห้ามจำเลยเกี่ยวข้อง และใช้ค่าเสียหาย จำเลยสู้ว่าที่พิพาทเป็นของโจทก์กับนางพลอยซึ่งเป็นบิดามารดาจำเลยและได้ยกให้เป็นสิทธิเด็ดขาดแก่จำเลย จำเลยได้ครอบครองเป็นเจ้าของโดยเปิดเผยมา ๑๗ ปีแล้ว โจทก์หมดสิทธิเรียกร้องเอาคืน โจทก์ทราบว่าเป็นจำเลยตั้งตนเป็นเจ้าของมาเกินกว่า ๑ ปี เพิ่งมาฟ้อง คดีจึงขาดอายุความแล้ว โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องขับไล่ และโจทก์เรียกร้องค่าเสียหายสูงเกินควร ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่าที่พิพาทเป็นของโจทก์ ให้จำเลยอาศัยชั่วคราว ให้ขับไล่จำเลย ห้ามจำเลยเกี่ยวข้อง และให้จำเลยใช้ค่าเสียหาย จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์เห็นว่า โจทก์ยังมีได้ยกที่พิพาทให้จำเลยแต่ที่พิพาทเป็นของโจทก์และนางพลอยภริยา มีสิทธิร่วมกัน เมื่อนางพลอยตาย จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นบุตรย่อมมีสิทธิได้รับมรดกของนางพลอยร่วมกับโจทก์ ส่วนจำเลยที่ ๑ ครอบครองที่พิพาทโดยอาศัยสิทธิของจำเลยที่ ๒ โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องขับไล่และเรียกค่าเสียหาย พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง โจทก์ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาเห็นว่า จำเลยได้ครอบครองที่พิพาทโดยอาศัยสิทธิของโจทก์และนางพลอย เมื่อนางพลอยตาย สิทธิของนางพลอยเหนือที่พิพาทย่อมตกเป็นของทายาท ซึ่งรวมทั้งจำเลยที่ ๒ ด้วย การครอบครองที่พิพาทของจำเลยที่ ๒ โดยอาศัยสิทธิของนางพลอยต้องยุติลงนับแต่วันที่นางพลอยตายและถือได้ว่าจำเลยที่ ๒ ได้ครอบครองเพื่อตนนับตั้งแต่นั้นตลอดมา เพราะสิทธิครอบครองของนางพลอยเป็นมรดกตกทอดแก่จำเลยที่ ๒ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๙๙ จะถือว่าโจทก์ได้ครอบครองที่พิพาทในฐานะเป็นเจ้าของมาฝ่ายเดียวเกิน ๑ ปีที่พิพาทตกเป็นของโจทก์ผู้เดียวไม่ได้ ส่วนที่โจทก์ฎีกาว่าคำให้การของจำเลยขัดแย้งกันในตัวนั้น เห็นว่า จำเลยให้การต่อสู้คดีว่า ที่พิพาทเป็นของจำเลยทั้งหมด และแม้ที่พิพาทจะไม่ใช่ของจำเลยทั้งหมด แต่จำเลยก็เป็นเจ้าของร่วมกับโจทก์ เพราะที่พิพาทเป็นมรดกของนางพลอย ย่อมตกทอดแก่จำเลยในฐานะบุตรของนางพลอย หาใช่เป็นของ

โจทก์แต่ผู้เดียวไม่ คำให้การของจำเลยจึงไม่ขัดแย้งกัน เมื่อที่พิพาทส่วนหนึ่งเป็นมรดกของนางพลอยตกได้แก่ทายาทและยังไม่ได้แบ่งปันกัน จำเลยที่ ๒ เป็นทายาทนางพลอย ย่อมมีส่วนเป็นเจ้าของที่พิพาทด้วย โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้องขับไล่และเมื่อโจทก์นำสืบไม่ได้ความแน่ชัดว่าจำเลยได้ครอบครองเกินส่วนของตนไปเท่าใด โจทก์ก็ไม่มีสิทธิฟ้องเรียกค่าเสียหาย พิพากษายืน ยกฎีกาโจทก์

องค์คณะ

เพรียง โรจนรัส · สนิท สุมาวงศ์ · ยุ้ย อาตมียะนันท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1115/2508>